

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

26 Ağustos 2021

Sayı :30824082-6101602771

Konu :Yazılı Soru Önergeleri

.../.../2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

7/38983
7/41142
7/41490
7/42934
7/43024-7/43025
7/43028
7/43710
7/43970
7/44317
7/44769

G.K.

EK:

-Liste (6 Adet, 9 Sayfa)

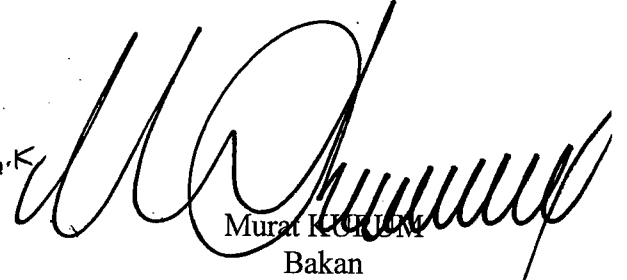
-Cevap Yazısı (118 Adet, 220 Sayfa)

7/44973
7/45153
7/45157-7/45158
7/45178
7/45260
7/45466-7/45469
7/45474
7/45624-7/45625
7/45630
7/45744
7/45855-7/45866
7/45870

G.K.

7/45872
7/45877
7/46297
7/46299-7/46300
7/46304-7/46305
7/46490-7/46492
7/46495-7/46498
7/46623
7/46626
7/46630

G.K.

Murat KURUM
Bakan

7/47328
7/47330-7/47334
7/47337-7/47338
7/47434-7/47435
7/47437
7/47439
7/47441-7/47442
7/47571-7/47573
7/47683
7/47685-7/47687
7/47691
7/47873
7/47876

G.K.

G.K.

7/46761-7/46762
7/46764
7/46769-7/46772
7/46884
7/46886
7/46890
7/46942-7/46948
7/46951-7/46955
7/47012
7/47016
7/47104
7/47132-7/47139
7/47221-7/47225

7/46769
G.K.176

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN MAHMUT TANAL'IN
TBMM 7/46769 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR

- 1- Ülkemiz, kaç farklı ülkeden plastik atık ithalatı yapmaktadır? Bu ülkeler hangileridir? Son beş yılda toplam ne kadar plastik atık ithalatı yapılmıştır? Plastik atık türüne göre yıllara göre oranlaması nasıldır?
- 2- Yurt dışından plastik atık ithalatına ilişkin hangi teşvik programları uygulanmaktadır? Ülkemizde plastik atıkları geri dönüştürmek için kaç tesis kurulmuştur? Bunlar hangileridir ve yıllık ne kadarlık plastik atık geri dönüştürmektedir? Geri dönüşüm tesislerinde hammaddelerin yüzde kaçını yurt içinden toplanan plastik atıkları yüzde kaçını ithal edilen atıkları oluşturmaktadır?
- 3- Ülkemizde yurt içinde plastik atık toplama işi hangi yollarla gerçekleştirilmektedir? Son beş yılda yurt içinden toplanan plastik atık miktarı ne kadardır ve yüzde kaç oranında geri dönüştürülmüştür? Ülkemizden toplanan geri dönüştürülebilir plastik atıkların tamamını geri dönüştürmek yerine yurt dışından plastik atık ithal edilmesinin gerekçesi nedir? İşbu durum "sıfır atık" projesine aykırılık teşkil etmiyor mudur?
- 4- İthal edilen plastik atıkların geri dönüştürülüp dönüştürülmediğine ilişkin bir denetim yapılmakta mıdır? Şeyet yapılmakta ise denetimler hangi yolla ve nasıl yapılmaktadır? Denetimler sonucunda tespit edilen geri dönüştürülemeyen plastik atıklar için hangi işlemler uygulanmaktadır?
- 5- İthalatı yasaklanan plastik atık türü var mıdır? Var ise yasaklanmış olan plastik atık türleri hangileridir? Yasaklanan plastik atıkların, ülkemize girişi hangi yollarla engellenmektedir? Yasaklanan plastik atıkların ihracatçı firmalar tarafından kod değişikliği yaparak ithal edildiği iddiaları doğru mudur? Şeyet doğru ise bu durumun engellenmesi için hangi tedbirler alınmıştır? Kod değişikliği ile yurt içine girişi sağlayan şirket ve kişiler hakkında hangi yaptırım uygulanmaktadır?
- 6- Geri dönüştürülemeyen plastik atıkların yakılarak, imha edildiğine ilişkin iddialar doğru mudur? Şeyet doğru değil ise geri dönüştürülemeyen plastik atıklar hangi yollarla imha, yok edilmektedir? İthal edilen ve özellikle geri dönüştürülemeyen plastik atıkların yakılarak, derelere ve denizlere atılarak yok edilmesinin engellenmesi için hangi tedbirler alınmaktadır?
- 7- Ülkemizi ve tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19 virüsü ile mücadele ederken ülkemize çok fazla atık girişi olması ve yasak yöntemlerle imha edilmesi vatandaşlarımızın Anayasal hakkı olan "sağlıklı çevrede yaşama hakkı" nı ihlal etmiyor mudur? Mağduriyetler nasıl giderilecektir?

CEVAPLAR

1-Geri kazanım tesislerinin talepleri doğrultusunda ithal edilen miktarlarda ve ithal edilen ülkelerde değişiklik görülebilmektedir.

2-Atık ithalatına ilişkin Bakanlığımızca herhangi bir teşvik uygulanmamaktadır. 2020/29 sayılı Genelge ile 2021 yılında atık ithalatına getirilen kota kapsamında firmaların tüketim kapasitelerinin %50'si kadar ithalat yapmalarına müsaade edilmektedir. Firmalar kapasitelerinin %50'sini iç piyasadan karşılamaktadırlar.

3-Bilindiği üzere ülkemizde çevrenin korunmasına dair temel mevzuat 2872 sayılı Çevre Kanunu olup bu kapsamda çevre ile ilgili her bir alana ilişkin özel mevzuat düzenlemeleri yer almaktadır. Bu kapsamda, plastik atıkların toplanması işine ilişkin faaliyetler; Atık Yönetimi Yönetmeliği (2/4/2015 tarih ve 29314

sayılı Resmi Gazete), Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği (27/12/2017 tarih ve 30283 sayılı Resmi Gazete) ve Sıfır Atık Yönetmeliği'nde (12.07.2019 tarihli ve 30829 sayılı Resmi Gazete) bulunan hükümler doğrultusunda gerçekleştirilmektedir.

Bakanlığımızca sürdürülebilir kalkınma ilkeleri çerçevesinde atıklarımızı kontrol altına almak, gelecek nesillere temiz ve gelişmiş bir Türkiye ile yaşanabilir bir dünya bırakmak için Sıfır Atık Projesi 2017 yılında başlatılmıştır. Uygulamanın başladığı 2017 tarihinden itibaren ise 24,2 milyon ton geri kazanılabilir atık Bakanlığımızdan lisans almış işletmelerce işlenerek ekonomiye kazandırılmıştır. Toplanan atıklardan; 30 milyar TL ekonomik kazanç sağlanmış, 356 Milyon kwh enerji tasarrufu, 437 milyon m³ su tasarrufu, 52 milyon m³ depolama alanından tasarruf sağlanmış, 3 milyon ton sera gazı salımı önlenmiş, 265 milyon ağaç kurtarılmış, 62 milyon varil petrol, 409 milyon ton hammaddeden tasarruf edilmiştir.

Proje ile %13 olan geri kazanım oranı %22,4'e çıkarılmıştır. Sıfır Atık Projesi ile kamu ve özel kuruluşlarda farkındalık oluşturan konular da dahil olmak üzere ülke çapında bir geri dönüşüm ve kaynak verimliliği altyapısının kurulması hedeflenmektedir. Bakanlığımızca eğitim kurumlarımız başta olmak üzere toplumun birçok kesimi ile 'kamu kurum/kuruluşlarına yönelik olarak eğitim ve farkındalık çalışmaları yoğun bir şekilde devam etmektedir. Eğitim alan kişi sayısı 12 milyona ulaşmıştır.

Ülkemizde Depozito İade Sisteminin kurulmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.30/12/2020 tarih ve 31350 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 7261 sayılı "Türkiye Çevre Ajansının Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile Türkiye Çevre Ajansı kurulmuştur. Söz konusu Ajansın kuruluş amacı; çevre kirliliğini önlemek ve yeşil alanların korunmasını, iyileştirilmesini ve geliştirilmesini sağlamak ile ulusal ölçekte depozito yönetim sistemi kurulmasına, işletilmesine, izlenmesine ve denetimine yönelik faaliyetlerde bulunmaktır. Ajans, depozito uygulamalarının yanı sıra atık yönetimi, sıfır atık ve çevrenin korunması ile ilgili farklı alanlarda da hizmet verecektir.

4,5,6- Tehlikesiz atık ithalatı yalnızca lisanslı geri kazanım tesisleri tarafından yapılmaktadır. Bertaraf amaçlı (yakma ve/veya depolama) atık ithalatı yasaktır. İthal edilen atıkların tamamı geri kazanılmaktadır. Denetimlerde firmaların geri kazanım verimi, elde edilen ürünler ve bakiye atık miktarlarına ilişkin detaylı incelemeler yapılmaktadır.

Kaynağı, içeriği ve kalitesi belirsizlikler içeren karışık türde plastikler ile daha çok naylon ve/veya poşet atığı şeklinde ithalatı gerçekleştirilen plastiklerin ithalatı yasaklanmıştır. İthal yasak plastik atıkların kod değişikliği ile ülkemize girişi mümkün görülmemektedir. Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerince fiziki denetimi yapılan atık plastiklere ilişkin ayrıca gümrük müdürlüklerince gümrük tarifeleriyle ilgili detaylı inceleme yapılmaktadır.

Bertaraf amaçlı (yakma ve/veya depolama) atık ithalatı yasak olup, ithal edilen plastik atıkların tamamı geri kazanılmak üzere ithal edilmektedir. Yapılan denetimlerle atık ithalatı yapan firmaların faaliyetleri sürekli kontrol edilmektedir.

2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna istinaden çıkarılan 2021/3 sayılı Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Atıkların İthalat Denetimi Tebliği ve diğer meri mevzuat hükümleri uyarınca, gerek geri kazanım faaliyeti kapsamında atık ithalat izni verilen atık işleme tesisleri, gerekse de Toplama Ayırma Belgesi kapsamında yurtiçinden atık toplayarak toplama-ayırma ve/veya geri kazanım faaliyeti

gösteren Çevre İzin ve Lisansına sahip olan veya Belgesi bulunmayan tüm tesisler, atıkların Türkiye gümrük bölgesine gireceği sınır gümrük idaresinin bulunduğu illerdeki gümrük kontrol noktalarındaki incelemeler başta olmak üzere, bu atıkların ülkeye girişinden itibaren yurtiçinde toplanmasından taşınmasına ve geri kazanımından prosesin kaçınılmaz sonucu olarak ortaya çıkan geri dönüşümü mümkün olmayan bakiye atıkların bertarafına kadar olan tüm süreçte, Bakanlığımız ve İl Müdürlüğümüzde görevli denetim personelleri tarafından anlık olarak ve 3'er aylık periyotlarla düzenli olarak ve sıklıkla denetlenmektedir.

Mevzuat hükümleri kapsamında; atıkların ithalat için uygun olup olmadığı başvuru belgeleri ve fiziki kontrol sonuçlarına göre değerlendirilmekte ve atıkların ithalatı yasak olan atık listesinde yer almadığı, başka atık ya da malzemeler ile karışıp karışmadığı ve uygun atık kodu altında başvuru yapıp yapılmadığı GTİP kodları ile karşılaştırılmak suretiyle denetime tabi tutulmakta, gerekli görülmesi halinde de atığın tehlikeli madde ile kontamine olup olmadığına dair elementel analiz yaptırılmaktadır. Bu doğrultuda; Bakanlığımıza ve Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğümüze ulaşan tüm şikâyetler ihbar niteliğinde kabul edilerek, gümrük kontrol noktalarında, geri dönüşüm tesislerinde ve atıkların işleme tesislerine ulaştığı ana kadar olan her yerde gerekli inceleme ve denetimler yapılmakta olup, çevre kirliliğine yol açan gerçek veya tüzel kişiliğe haiz atık üreticilerinin ve/veya atık ithalatı gerçekleştiren firmaların tespit edilmesi durumunda Mevzuatımız çerçevesinde gerekli iş ve işlemler yapılmaktadır.

Yapılan kontrol ve incelemeler neticesinde; ithalatı uygun bulunmayan atıkların ülkeye girişine onay verilmemekte, kota aşımı yaptığı, Mevzuata aykırı bir şekilde atık alımı yaparak geri dönüşüm faaliyeti gerçekleştirdiği, faaliyetleri sonucunda oluşan bakiye atıkları Mevzuata aykırı olarak yaktığı, döktüğü, geri kazandığı veya bertaraf ettiği tespit edilen tüm tesislere ve şahıslara Çevre Kanununun ilgili maddeleri gereğince gerekli idari yaptırımlar uygulanmakta, ayrıca Geçici Faaliyet Belgesi/Çevre İzin ve Lisans Belgesi iptali yapılarak faaliyetten men kararı verilmekte ve ithalata uygun olmadığı tespit edilen atıklar için de "Mahrece İade Kararı" alınarak ilgili ülkeye iadesi sağlanmaktadır. Bununla birlikte, çevreyi kirlettiği tespit edilen gerçek ve tüzel kişiler hakkında da Türk Ceza Kanunu'nun ilgili hükümleri uyarınca Cumhuriyet Savcılıklarına suç duyurularında bulunulmakta olup, söz konusu hususlar Bakanlığımız ve ilgili Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerimizce titizlikle takip edilmektedir

7-Atık ithalatının belli bir süreliğine durdurulmasına ilişkin olarak Sağlık Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin görüşleri yazılı olarak talep edilmiş, ilgili kurumlar atık ithalatının sakıncalı bir durum teşkil etmediği yönünde görüş bildirmişlerdir.